

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
 на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
 на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових цесальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня
 крім неділі і руских свят
 о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. 9.
 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Екс-
 педиція місцева в Агенції Со-
 коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереження. —
 Реклямації неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня ави-
 чайні приймають ся по ціні
 10 кр. від стрічки, а в «Наді-
 сланим» 20 кр. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесеня по
 15 кр. від стрічки.

Виводи гр. Голуховского про заграничні справи.

(+) Як цїсарска промова до делегацій була незвичайно коротка і здержана, так знов вельми широко розводив ся у своїх виводах про заграничні справи перед угорскою делегацією гр. Голуховский, з незвичайною у дипломатів щирістю і ясністю, поставивши перед очі делегації цілу грозу положеня на європейськїм Сході. В хвилі, коли очі всего політичного свїта були від довшого часу звернені на події в Китаю і південній Африці, ніхто не сподївав ся і не догадував ся, що якраз почне ся блискавица на Балкані, на що міністер заграничних справ звернув тепер бачність.

Основи австро-угорської заграничної політики не змінили ся в нічїм, а також її цїль: удержанє мира. Тридержавний союз стоїть і тепер, а також з Росією остаємо в мирних зносинах, як і з иньшими державами. Але на сїй головній основі падають тіні в деяких місцях, що доси сяли в соняшнім свїтлі.

Гр. Голуховский в своїх виводах обговорив три головні справи і події на азійськїм сході в Китаю, балканські відносини і тридержавний союз. Він оправдував незначну участь монархії в споводованій китайскою ворохобнею виправі тим, що наша держава має там незначні інтереси, але вказав на konieczність бути готовим на всякі випадки. Се мотивованє тим дивнійше що сегорічний війсковий бюджет вельми обмежений, хоч міністер заграничних справ думає про можливість грізних подій. Се певно відрадно, що кошта східноазійської виправи покриє винагорода з боку Китаю, але се є також доказом, що воєнні успіхи покривають воєнні видатки. З сего виходить, що треба бути приготіваним на все, що в данім случаю може бути користне. Який же випадок міг мати на оці міністер заграничних справ? Очевидно повстане в Македонії, яке порушило би весь комплекс балканських питань і приневолити би географічно і політично інтересовані великі держави вдати ся в сю справу. Сими великими в сїй справі інтересованими державами є Австро-Угорщина і Росія. Окрім сего при евентуальних змінах в Македонії входять в гру інтереси Румунії і Греції і з того згляду недавний з'їзд королів Кароля і Юрія в Абазії набирає важного значіння. Всі ті чотири держави мусять бачити на се, що би становило Македонії в нічїм не захитало ся. Але не треба забувати, що на Балкані більше, як донебудь в Європі, виходить всякий рїх від осіб, що не почувують ся до ніякої одвічальности і що стільки бачать свїта, що в вікні. Звідтам може отже вийти понука до перевороту. Македонські революційні комітети рухають ся горячково, а Болгарія в своїх великодержавних забагах доливає олію до огню. Можуть отже одного гарного дня, як сказав гр. Голуховский, скласти ся події, з якими годі було-б нам погодити ся. Болгарія не хотїла послухати доброї ради і рїшучого на-

пїмненя і дїятого не можна її увільнити від докору, що она своєю поблажливостю чимало причинила ся до заострення некористного положеня.

Сї слова гр. Голуховского такі рїшучі, щирі і ясні, як се мало коли буває у дипломатів. Болгарія отже не може мати ніякого сумніву, що прийату нею добровільно ролю, всюди належно зрозумїли і що она буде мусїла евентуально відповідати за занедбаня, яких она допустила ся. Вправдї не може тепер Болгарія від часу порозумїня Австро-Угорщини з Росією (1897 р.) в балканських справах висувати раз нашу монархію проти Росії, то знов Росію проти Австро-Угорщини, але відносини на Балкані наповняють поважною грозою, «супроти якої навіть приязне порозумїнє наше з Росією показує ся безуспїшним». Обидві бо держави можуть лише наслідком дефензивного характеру своєї умови з 1897 р. лише дораджувати в Софії і подавати острого, але як показує болгарска політика, має все те лише п'ятонїчне значінє. Однак підношені з натиском приязні відносини нашої монархії з Росією стають певним доказом, що в данім случаю проти ворохобників мира вступило-б ся з всею рїшучістю і дїятого не мають ніякої основи такі вісти, наче би Росія бажала мати черногорского князя в Білгороді. Як уложило ся положене на Балкані в часі якоїсь загальної ворохобні, годі предвидїти. Певно, що Білоградські події лише улєкшують справу альбанським тайним агентам. Дїятого гр. Голуховский стає рїшучо в своїх виводах по стороні Сербії, а двірські відносини відсуває між приватні справи.

Рїшуча згадка про приязні відносини з Росією має цїль упїмненя під певною адресою на Балкані, але се не означає ніякої політичної перемїни, бо і тридержавний союз зазначений виразно у виводах гр. Голуховского. Однак справедливо звертає гр. Голуховский на адресу Італії замітку, що політичні уступки не можуть бути винагородою за економічні користи, бо політичний союз є добутком військової konieczности. Отже лученє економічних користей з політичними союзами є тут не на місци. Австро-Угорщина не вимагає крестности, але і з свого боку не дає їх.

Виводи гр. Голуховского вказали отже на сю неперечну подію, що на Балкані виринає нова гроза для австрійского мира і що на все те треба бути приготіваним кожної хвилі.

Політична ситуація Австро-Угорщини.

(Конець).

Критичні позначки проявляють ся на Балкані, де розвинула ся шалена агітація против зверхничої держави, та загрожує сусїдам. Там тепер звернена увага нашої держави задля всяких прояв, що вказують на певний несупокій в тій часті Європи. На першїм плані стоїть тут македонська агітація в Болгарії, що викликала напруженє відносин між Букарештом і Софією та між Болгарією і Туреччиною.

Болгарскому правительству не можна не зробити закиду, що оно своєю повільностю у здержуваню своїх горожан від очайдушної агітації, причинило ся до теперїшнього стану рїчи. Держави були проте спонуқані звертати ся з упїмненями до болгарского правительства, которе поносить по часті вину за сї агітації. Тепер відносини поправили ся і Болгарія потрафила сї себе печні агітації усмирити. Всеж таки треба признати, що македонські відносини є такі, що потребують скорої направи. До правильного захованя Болгарії повинна би ще прийти реформа адміністраційних відносин в македонських вілєтах, бо самі репресійні зарядженя турецкого правительства не здужають завести тривкого успокоєня.

В Сербії нова конституція може стати підставою усталеня політичних відносин. Австро-Угорщина може хїба пожелати поведженя в сїм напрямі сербскому правительству, надїючи ся, що Сербія буде уникати всего, що могло би остудити зичлівість Австро-Угорщини. Рівнож і грецько-турецкі відносини можна вважати тепер вдоволяючими завдяки мировому судови конференції амбасадорів в Царгороді, яка урегулювала турецько-грецьку торговельно-конзулярну конвенцію.

Що-до загального напрямку заграничної політики Австро-Угорщини, заявив міністер, що она опирає ся і дальше на тридержавний союз і заразом на прихильним відношеню до Росії і сїя підстава показала ся найтривалїшою до удержаня міжвародного мира. Всякі поголоски про захитаня тридержавного мира є цілком неправдиві. Сї поголоски можна би було поминути мовчки, як би не се, що деякі круги хочуть їх вивести з квестивно заключеня торговельних трактатів. Розуміє ся, що годі погодити економічну борбу з політичним союзом, і тому між заприязнєними політично державами мусять знайти ся доконецю якийсь економічний modus vivendi. В недалекій будуччині прийдуть переговори в торговельних справах з Німеччиною та Італією. Міністер висказує переконанє, що дасть ся досягнути в тїм згляді справедливую підставу до поладженя заходячих рїжниць. Однак застерігає ся против припущеня, немов би політичні союзи, змирючі до высших цілей, можна вчинити просто зависимими від безусловно вдоволяючого уложеня торговельно-політичних квестий. Такий погляд не може найти відгону в чинниках, на яких лежить тяжка відвічальність за мир і будуччину держави і народів. Тому належить річево поучати опінію, що хотїя правительство уважає своїм найпершим обовязком виступати з цілим натиском в обороні торговельних інтересів, то однак політичний союз не є компенсаційним предметом, який можна би заключити з кожним, що на разі дає більшу користь, але він служить высшій потребі в якій находитя безпеку вирівнюючі ся взаїмно інтереси. Так само і користи з потрїйного союзу надто є великі для всіх союзників, аби можна було їх зрїкати ся. Дїятого эле би було, коли би справдї могли знайти послух систематичні підюджуваня широких мас з боку елєментів, що невдоволені з теперїшнього стану Європи. Противдїлати таким думкам треба доконецю через об'єктивне вказанє користей з політичних союзів, хочби при тїм не було безпосередних користей економічних.

Що дотичить загального напрямку заграничної політики Австро-Угорщини, то міністер

ствердив ще раз, що є вона на скрізь мирною і стремить до взаємного порозуміння ся між державами, як се виявило ся в китайській справі, де всякі небезпечности взаїмних незгодин потрапили усунути на дипломатичній дорозі. Супротив сего можна висказати надію, що ся система взаїмного порозуміння розшириться ся з неменьшим успіхом і на другі справи міжнародних взаємин.

Міністер гр. Голуховский закінчив короткою згадкою про навізане нових дипломатичних зносин з Мексиком, про отворене кількох консулятів в Канаді і про торговельні зносини з Австралією.

Члени бюджетової комісії угорської делегації прийняли се міністерске ехспосé оплесками. По міністрі забирали слово делегати Гінкович, Гольо, Раковський і Угрон. У відповіді сим бесідникам сказав міністер Голуховский ще таке:

Що до поштового непорозуміння в Туреччині міністер є тої думки, що Туреччина підносячи квестию пошт, думала розвднати держави. Та се не вдало ся і справа вже полагоджена. — Що до балканських справ міністер заявив ся против поділу Балкану на «сфери впливів» а обетає за status-om quo. — Відповідаючи Раковському на запит в справі італійско-французької стрічи в Тульоні завначає міністер ще раз, що тридержавний союз є ввоинні незахитаним, а відносини Італії до Франції цілком не повинні нікого нешкоїти. — Що до Сербії є всяка правдоподібність, що відносини все остануть однакі. Та запоруки на се не може дати ніхто на світі.

Вкінци комісія прийняла вейма голосами против двох цілій бюджет міністерства справ заграничних. — Також комісія для маринарки прийняла бюджет маринарки.

Спільні делегації.

Вчера пополудни відбуло ся засідане бюджетової комісії австрійської делегації.

Презес комісії др. Беррайтер звернув ся з запитанем до міністра заграничних справ гр. Голуховского, чи ехспосé оголошене в Wiener Ztg. є автентичним. Гр. Голуховский потвердив автентичність тексту.

Почала ся дискусія над заграничною ситуацією. Перший др. Крамарж забрав голос і заявив, що Чехи тепер менше виступають против тридержавного союзу, відколи наступило зближене з Росією. Чехи лише борють ся против того, щоб союз з Німеччиною уважати як символ віри австрійської політики, як conditio sine qua пов істановані монархії. Обговорюючи відносини на Балкані, бесідник виказує, яким скүточним для удержавя мира є навізане тіснійших відносин з Росією. Вкінци др. Крамарж обговорює справу видаюваня австрійських підданих з Німеччини і домагає ся від австрійского правительства енергічної інтервенції і заявляє, що сторонництво бесідника не може мати довіря до теперішної заграничної політики, бо добавчує в ній за мало самостійности і само сьвідомости.

Відтак гр. Войтїх Дідушакский, згадуючи про Китай, висказує ся, що на місце давньої релігійної нетолеранції, виступила тепер національна і кождий думає найліпше прислужити ся свому народови нищенем вїшних меншостей народів. Се є варварство, против якого в першій лінії Австрія мусить виступити з огляду на свій устрій та історичну місію. Вправді тридержавний союз від 20 літ є заборолом європейского мира і треба висказати признанє міністрови гр. Голуховскому за єго стремленє до удержанє сего мира, але в Німеччині, як раз се варварство національної нетеримости вибуяло так, що монархія і дипломация мусить бути приготованою на всяку евентуальність. Австрійських підданих Славян видають з Німеччини без жадної причини, торговельний союз, а особливо ветеринарийну конвенцію інтерпретують і виконують зі шкодою для інтересів австрійских торговельників. Особливо супроти Галичини поступає Німеччина з дивною злосливостию. Німецькі власти допускають ся просто надужить і пакостий, тому бесідник запитує правительство, що наміряє вчинити в будучности, чтобы положить конец такій інтерпретації торговельної умови.

Колиж мимо сего Поляки будуть голосувати за тридержавним союзом, то певно не з симпатіа для союзників а з огляду на мир і великодержавне становиско монархії. Бесідник кінчить іменем свого есторонництва заявою цілковитого довіря до теперішного управителя заграничних справ.

Делегат Помер заявляє, що ані урядові німецькі круги, ані урядові круги евангелицької церкви в Австрії не підпірають руху «Los von Rom». Дальше запитує міністра, чи правда се, що відносини Австрії до Італії остудили ся, а тридержавний союз захитаний? Бесідник підносить вагу союзу з Німеччиною та робить закид правительству, що надто старає ся приподобатись Англії. Вкінци запитує, чи порозумінє з Росією мало які реальні користи супроти явної неприязни Черногори, Сербії, а по часті Болгарії?

Делегат Аксман поясняє рух «Los von Rom» стремленем усунєня ріжниць між Німцями на случай прилучєня Австрії до Німеччини та заявляє, що єго есторонництво могло би тоді висказати довіря теперішній управі заграничних справ, колиб она зуміла забезпечити належито інтереси австрійского промислу при відновленю митово-торговельних трактатів.

Делегат Крамарж ганить, «Wiener Abendpost», що вправді відперла напасти французької праси, але потурала німецькій, яка тендеційно висказувала ся про одного члена цїсарского дому. Дел. Поммер заявляє, що рух «Los von Rom» вправді був зразу політичним, але відтак став чисто релігійним.

Тепер зняв слово міністер гр. Голуховский і в довгій промові збивав та простував виводи передбесідників. Після бесіди міністра і кінцевої промови референта ухвалено приступити до подрібної дискусії.

В ході дискусії виступив дел. Пергельт против Крамаржа, закидуючи, що він покликуюванем ся на малозвісні і без значїня, німецькі часописи, які зовсім не репрезентують загальної оїнії Німеччини, старає ся дискредитовати Німців, подаючи в сумнів їх льояльність так в Німеччині, як в Австрії. Дел. Козловский жадав, чтобы ще перед заключєнем нової ветеринарийної конвенції правительство спростувало ошїбочні твердженя про ветеринарийні відносини в Австрії, які підносять в дневниках, а навіть в парламентах: німецьким і вїденським.

Міністер гр. Голуховский заявив, що правительство предкладає вей рекламациї, які впливають в єї справі, покликаним до сего чинникам і буде старати ся полаходити справу як найкористїйше. Що до креованя при консулятах, як хоче дел. Козловский, аташе рїльничих і тєхвїчних, то се належать до обягу правительства обох половин держави, а міністер зі своєї сторони є приклонний такому помноженю заводових консулятів і одинокою перешкодою в тїм згляді є квестию коштів.

По укінченю дискусії прийнято без зміна цілій бюджет разом з додатковими кредитами.

Д о п и с ь.

Харків.

(Недостаток критики; мале заїцьавленє ся літературою; драма Тагобочного; «общество разпространєня грамотности в народѣ»; виступленє Миколи Міжовского).

(Дальше)

29. цвїтня ст. ст. в великій салі харковської ратуші (городської думи) відбули ся загальні збори харківського «Общества разпространєня грамотности въ народѣ». Се «общество», як відомо всім, задля нашого народу не тільки що не корисне, а зле: воно деморалїзує наш нарід пануючим в Росії, чужим йому язиком і їде тісно поруч з тим некультурним напрямом внутрішньої російської політики, що зветь ся «обрусєнїє» всїх у всьому.

Се «общество» видає і книжки задля народу. Над видавничтвом тим воно почало працювати рівно 10 років тому назад, виділивши з себе задля того цілу організацію під назвою «издательского комитета» з більше ніж 30 членами. Ініціатором, організатором, фундатором і на первих кроках душею по праці того комітету була відома космополітка, жінка Українця,

Софія Русова. Головою комітету сливе увесь час був професор Богалій.

За період десятирїчного свого іствованя комітет видав 58 назвисків книжок у майже півтора мільона примірниках. Межи ними видано тільки дві українських брошюри; але і задля того довело ся вжити великих потуг тим членам того комітету, які ще хоч як-не-як симпатизують «хахлу», щоб ті 2 брошюрки прийшли незадавленями через цензуру їх же комітетських співробітників і товаришів.

Хиба-ж се не аномалїя, що «общество грамотности» в губернії з українським народом, общество, яке держить ся на сьвітї грїшми з того народу, видає книжки, щоб задовольняти ними нарід тульської, костромської, саратовської і вїшних губерній півночі, а найбільше вятської губернії?! Задля своєї-ж губернії, коли не лічити тав двох нещасних брошюрок, воно не зробило корисного нічого.

Згадуючи на зборах, в своїй дуже гарній промові 10-літній період діяльности видавничтва того комітету, голова його проф. Богалій виявив перед зборами малу діяльність того комітету задля рідного народу, давши відомість зборам про існуючі утиски російської цензури задля українських книжок, найіаче популярно-наукового змісту, запрохав збори до резолюції проханя від лица «общества» перед міністром, щоб цензура, цензуруючи українські твори, обертала-б ся з ними нарівні з великоруськими; щоб цензура звертала увагу тільки на зміст творів, а не на язїк, яким вони написані, як ведуть ся тепер.

Се питанє професора Богалія загальними зборами одноголосно затверджено позитивно. Зараз же по сїм член зборів, та й член «издательского комитета» адвокат д. Микола Міхновський, залучивши собі слова, виголосив перед загальними зборами дуже дотепну промову про неодмінну потребу українському народу на селі школи на його рідній мові. Д. Міхновський сказав: «Тепер, коли з високости престолу розлягли ся добродійні слова про загальну реформу школи в Росії, як річ неодмінно потрібну, тепер, коли повний міністер народної просьвіти в своїйому циркулярі виразно до помочи собі в викопувані того високого бажання реформи шкїл запрохав всїх, маючих змогу до того, чи то словом, чи то й ділом, — харківське «общество грамотности в народѣ» не тільки має змогу, але й повинно підняти свій авторитетний голос перед міністром в напрямі дозволу урядом українського слова в народній нашій школі.

(Конець буде).

З державної ради.

На початку засіданя президент гр. Петер, по відбутій перед тим конференції в справі Брайтер-Зехер, зложив заяву, в якій висказав ся, що вправді не добавчує в словах п. Зехера обиди для пос. Брайтера, але колиб так було, то мусїв би дуже жалувати сего і буде старати ся удержати честь і повагу палати без огляду на есторонництво.

По відчитаню внесєнь та інтерпелляцій приступлено з дневного порядку до дискусії над 9. артикулом інвестиційного закона, дотично рефундації 80 мільонів К. По промові пос. Гавка, який назвав теперішні наради «durchpeitschen», замкнено дискусію і вибрано генеральних бесідників, а відтак по їх промовах ухвалила палата сей артикул.

Президент повідомлює, що пос. Кафтан цофнув вотум меншости в справі інетїтм межї інвестиційним а каналовим законом.

Відтак по короткій дискусії прийнято решту артикулів закона і тим самим покінчено друге читанє инвестиційного закона.

Пос. Вольф вносить безпороволочне приступленє до третого читаня. Пос. Базрле противить ся сему з огляду на умову межї есторонництвами, що трете читанє инвестиційного закона має відбути ся рівночасно з третим читанєм каналового закона 31. мая або 1. червня. Так само промовляє пос. Сильвестер, а між тим приходять до поганой, словної лайки між Штайнвендером а Вольфом. Вкінци в голосованю відкинєно внесєнє Вольфа.

З черги міністри Кербер і Вельзергайтмб відповідали на різні інтерпеляції, а між иншим на інтерпеляцію в справі подій в Монастирці (відповідь подаємо в новинках).

Після сего замкнув президент засіданя і назначив слідуєче на середу дня 29. с. м. о год. 11. перед полуднем.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Гликерія; рим.-кат. Св. Духа. — В понеділок: гр.-кат. Ісидора муч.; рим.-кат. *Понеділок зелений.* — Вівторник: гр.-кат. Пахомія Великого; рим.-кат. Вільгельма.

— **Клюбові справи.** На засіданю Руско-народного клубу в середу прийнято до відомости наглі внесеня п. Барвіньського в справі пожежних шкід в Дідиллові, Гаях старо бродекіх і Ясенові. Відтак поручено п. Барвіньському забрати голос в розправі над бюджетовою провізоромю і представити економічні і культурні потреби руского народу в Галичині а п. Пігульковичи полишити такій справи Буковинській. Обговорювано також справи, які п. Барвіньський має піднести в делегаціях.

— **Словінсько-хрватський клуб,** котрого головою є маршалок Далматії Овченич відісе ся до Славянського Центра з бажанем, щоб парламентарній комісії обидвох сих клубів порозумівали ся у всіх парламентарних справах і тим підготували злуку сих клубів. Славянський Союз на засіданю вівторник згодив ся одногласно на се предложене і делегував до того свою парламентарну комісію (Шустершича, Барвіньського, Беркса, Грегорчича і Грубана).

— **Ліберальні Словінці** Фериячич, Тавчар, Алянтав, Габригек і Серби Вуятовіч і Квекіч утворили полуднево-славянський клуб і вибрали головою Фериячича, заступником Квекіча.

— **Події в Монастирці** представив др. Кербер на вчешнім засіданю державної ради, у відповіді на дотичні інтерпеляції, ось в яким світлі: Др. Кербер виводить, що в своїм часі селяни сїї громади в заміну за роботизну могли в лісах гр. Красіцького випасати свій товар і збирати дерево. Коли перед двома роками теперішній властитель обняв заряд маєтку, він заборонив селянам випасати худобу на тім пасовищу і ogranicив також збираня дерева в своїх лісах, що вже тоді викликало забуреня між тамошним населенем. Минулого року селяни виваймили се пасовище. Однак сего року часть селян жадала безплатного пасовища і вигнали худобу до лісів, а наслідком сего наробили знатної шкоди. Понеже веі змаганя лісного персоналю, чтобы сему перешкодити, остали безуспішними, а навіть треба було побоювати ся, що селяни зневажать чинно сей персонал, староство в Ліску вислало асистенцію жандармері в цілі здержаня заворушень. Коли дня 20. с. м. гаввий хотів займити находячу ся в лісі худобину, селяни напали на него з паликами і каміннями і побили. В сїм часі виступили жандарми і по вичерпаню всяких инших, приписаних інструкцій способів, дали один стріл, який положив трупом одного мужика. Мужики кинули ся відтак з паликами і камінем на жандармів, а наслідком сего жандарми вистрілили ще два рази і убили ще одного мужика, а другого еранили тяжко. З нападених, лісних сторожів один є тяжко, а другий легко ранним. Також одного жандарма зранено каменем. По сїй сумній події прибув сей час на місце начальник дотичної політичної власти разом з судовою комісією, чтобы зарядати відповідні доходження. Що-до ужиття оружия жандармами, то се є, як заведи в таких случаях, предметом судового доходження. Міністер складає квінца запевненє, що власти очевидно учиняє все, чтобы ся сумна подія стала провіреною з цілою обективною і як найскорше, а відтак видадуть відповідні зарядженя.

— **Нове товариство задатковє урядників і священиків.** Сего тижня у вторник і пятницю відбували ся довірочні наради рускої інтелігенції над заснованем нового товариства задаткового урядників і священиків, котрого цілею було би удільованє і улекшуванє дешевого лічного кредиту інтелігентній верстві рускої суспільности.

По основнім обговореню проекту статутів, котрий предложили пп. О. Сероїчковский, Ів. Бачинський і Гр. Грозік, вибрано комітет, котрий має занятис скликанем перших зборів для прийнятя статутів. До комітету увійшли пп. Ів. Бачинський, о. Ів. Давидович, Гр. Грозік, др. Т. Зальц, о. Т. Лежогубский, Ол. Сероїчковский, о. Ол. Темницький, проф. Ром. Цеглинський, і др. Микола Шухевич.

— **При великій катастрофі** в Олешичах погоріли з предметів обезпечених в «Дністрі» церков і будинки 15 господарів обезпечени на суму 20.540 К.; рівночасно лучили ся більші пожеари в Коронужи (пов. Рудки), де на 83 погорільців було 13 обезпечених в «Дністрі» на суму 10.900 К. і в Лісах (пов. Сокаль), де на 31 погорільців

було 8 обезпечених в «Дністрі» на 4.130 К. — Рівночасно і то в однім дни 14. мая одержала Дирекция «Дністра» донесенє о 3 шкодах в Зборажи, 3 шк. в Красній (пов. Надвірна), 1 шк. в Долині, 1 шк. в Городищу (пов. Бережани), 1 шк. в Старисках (пов. Яворів), 2 шк. в Грозьовій (пов. Старий Самбір) і 1 шк. в Теїсарові (пов. Жидачів).

Веі ті шкоди вже звліквовані і виплачені а при більших шкодах в Олешичах і в Коронужи Дирекция «Дністра», не чекаючи окінчени ліквідації, зарядилі зараз по пожеари виплату задатків на рахунок відшкодознає обезпеченим членам. — **Лівів 24. мая 1901. Дирекция.**

— **Стипендію** з фундації бл. п. Андрія і Анни Бурачинських 76 корон річно, надав п. Я. Бурачинський, докторант медицини у Відни (котрому прислугоє досмертне право надаваня тої стипендії) Юл. Антоневиичеви, ученикови І. класи рускої гімназії в Коломиї, синові селянина з Рожнова. Наділений буде побирати ту стипендію аж до скінченя студій гімназійальних.

— **Гради.** Ще не обробили ся з весняними роботами, а вже зі всіх сторін краю надходять сумні вісти про шкоди від туч з градами. Після оголошеня краківського товариства обезпеченя зголошено в тім товаристві градові шкоди із слідуєчих повітів: Хшавів, Рясів, Ярослав, Гусятія, Рава, Броди, Золочів, Коломия, Жівква, Сокаль, Скалат, Підгайці, Бурштин, а з Буковини з повітів черновецького і кіцманського. Навить ячмінь, що ледви виріс понад землю, знищив град так, що в декотрих місцевостях треба було рілю переорати і засіяти яриною.

— **Патент для піяків.** Сенат в державі Аарканзас в півн. Америці вдумав повий спосіб, як зарядити надмірному піяньству. Іменно ухвалив закон, яким дозволяє ся пити алкоголь, і то в привисаній порі і кількості, лише тим, що набули патент на-пите. Такий патент на найменшій кількості алкогольних напоїв коштує 3 долари, а кари за переступленє патенту починають ся від 15 доларів.

— **Штучний град.** Др. ризи Крайтенероу в Дармштаді повело ся витворити в лабораторії штучний град дрібних розмірів в такій спосіб: Бере ся два дроти, які є получені з сильною батареєю електричною, і один з них вкладає ся через дно начиня, наповненого водою, так, аби дрот сягав майже до поверхні води, а другий спускає ся з гори так, аби майже дотикав ся першого. Коли опісля пустить ся електричність з сильним напруженем, мусить она перескакувати перерву межі дротами. Тоді вода коло долішого дрота розстунає ся і творить лілку, в горі ширшу, а долині вузшу, з котрої прискають краплинки води. Коли побіч горішого дрота над лілкою поставити папір, то по хвили чути, як на папір падуть дрібні зеренка граду. Досвідченє удає ся лише тоді, як воздух в окруженю є цілком спокійний. Те саме мазмо в природі, лише з тою різницею, що воду заступає ту пара і находить ся в горі, а не в долині. Перед градовою тучою настає спокій у воздуху, і чим довший сей спокій, тим більший і густьїший буде град.

— **Страшний гурган** лютив ся 25. м. м. в Індиях східних і знищив немалий кусник краю, що тягне ся на кількадесят кв. миль. В однім місці цілий ліс вирвало з корінєм, а місто Мандалей столиця провінції Борма, представляє одно велике діло знищеня. По бурі доправив ще ліпше град і дощ, що пустив ся як з ведра. Не обійшло ся і без жертв в людах, бо згинул іх до 20.

— **Зелізними виробами** заливає Америка чим раз більше європейскі ринки, бо коли в 1897 р. вивезено іх звідтам за 63 міліони, то вже 1900 р. вивзка сих самих товарів збільшила ся на 130 міліон. доларів.

— **Дотелні злодії** появили ся в Мегадї на Угорщині. До тамошного начальника залізничної стації зайшли недавно два селяни і просили, чтобы дозволив переховати домовину, котру другого дня вчашлоь залізницею. Начальник позволив, а вечером, замкнувши канцелярню, піїшов домів. Скоро вернув другого дня, переконав ся, що домовина була отворена, а рівночасно спостеріг, що пропала каса залізнична. В домовині був схований злодій.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

З днем 1. червня с. р. аж до кінця вересня буде видавати ся для подорожуючої публіки телеграми віденьского заведеня метеорологічного, заповідаючи сподіваний стан воздуха на найблизшу добу, в слідуєчих станциях залізничних: у Львові, Перемишлю, Стрию, Бродах, Лавочнім, Сколім і Новім Загірю.

Долучені до сих телеграмів маю метеорологічні даньє погляд на загальний стан воздуха в Европі.

З днем 9. мая 1901 передано до прилюдного ужитку залізницю локальну Хлюмець-Кеїнгштадт в окружі ц. к. дирекції залізниць державних в Празі.

З днем 1. червня 1901 входить в жите додатоки І. до тарифи часть II, знітка І.

— **Дрібні вісти.** Йосиф Солеский, посол на краєвий сойм, ем. профосор реальної школи у Львові, радний міста, помер нагло вчера на удар серця. — Намісник гр. Півньський виїждять нині до Грималова і у вторник поверне до Львова. Того сорого дня вечером поїде до Кракова, чтобы взяти участь в торжественнім засіданю Академії наук, а в четвер 30. с. м. поїде з Кракова до Відня, де забавить кілька днів. — В Станиславові ував вчера сильний град. — Концессию на третю антику в Ярославі одержав п. Яків Вышатицький. — Коло Медики переїхав залізничний поїзд ексекютора податкового; найдено єго неживого, з відтятю правою рукою і правою ногою. — Лат. парохію regiae collationis в Добромилі, надало намісництво ке. Фел. Хмельовському, дотеперішньому парохові в Чижках.

— **Гумористичний кутик.**

З політики.

— Колині жєпцани заявляють републиканськє перекованя?

— При виборі королевої... балю.

З висших сфер.

— Чи баронова вже покинула намір розвести ся зі своїм мужем?

— Рішучо покинула. Єї теперішній приятель дому не жєлає собі жадної зміни, бо вже привик цілковито до теперішого мужа.

На часі.

Директор банку: Мушу перевести шконтр каси, бо на стої мого касєра я найшов граматичку англійського языка...

Телеграми.

Рим, 25. мая. В тутешних дневниках появила ся неправдоподібна поголка, що Росія, Франція і Італія згодили ся на кандидата до сербського престоля, яким має бути наслідник черногогорского престоля.

Софія, 25. мая. Опозиция поставила на вчешнім засіданю Собранія два внесеня, на обжалованє міністрів з причини нарушеня конституції і вярдження шкоди державі через звісну умову о доставу непридатних залізничних вагонів.

Рим, 25. мая. В келії Брешіого найдено картки з анархистичними написями. Він не повісив ся, а удусив ся хусткою.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.
Програма від 16. мая до 1. червня 1901.
При співучасті військової музики 24. п. п.

1) **Konogah**, загадка ХХ столїтя. 2) **Krueger i Kirsten**, комічна музикальна маскарата. 3) **Troba**, феноменальний жонглер. 4) **Сестри Schaefer**, знамениті дуєтистки. 5) **Maritana i Victoria**, воздушні артистки. 6) **Trio Decarusso**, славні італійскі артисти інструментально-вокальні. 7) **Sobosy**, трансформаційний мімік. 8) **Les Ploety-Laellas**, «Melange-Act». 9) **Irma Bellany**, лірична співачка.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і свята два представлення. Що пятницї **High Life** представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

За знамениті вироби преміюваній ц. к. державною медаллю.

F. MORAVUS,

Brünn, Grosser Platz,

укінчений слухач технічної школи для виробу годинників в Белі (Швайцарія), вироблює і доставляє годинники на вежі, церкви, школи, урядові будівлі, фабрики, замки, вілли і т. п. в найточнійшим і фажовім викінченю по найдешевших цінах. Цінянки на жаданє даром. Вивіз на Схід.

5-26

Лекційна комісія

студентів філософічного віділу львівского університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошеня приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (п. п. Саяя VIII) межі 12—1. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософічного віділу, Львів, Університет.

Рахунок білянсу за рік 1900. Товариства взаємних обезпечень „Дністер” у Львові.

А к т и в а :						П а с и в а :						
Ч. п.	кор.	сот.	кор.	сот.	кор.	Ч. п.	кор.	сот.	кор.	сот.	кор.	сот.
1						1						
2					18967	28						
3												
а) в Банку краєнім на рахунок біжучім	2439	01										
в Банку краєнім на 2 книжках вкладкових	15763	79	18202	80								
б) в Народній Торговлі уділи			200									
в) в Товар. кредит. „Дністер” уділи			992	06								
г) в Щадній почтовій в Відні, рахунок біжучий			5230	22	24625	08						
4												
а) фонду премійного до того біжучі купони	174	46	45									
б) фонду резервового до того біжучі купони	310943	40	175402	28								
	1998	41	312941	81	488344	09						
5												
6												
7												
8												
а) цінні папери після курсу з дня 31/12 1900 до того біжучі купони	30168	50										
б) книжка вкладкова Тов. взаімн. кредиту „Дністер”	239	66	30408	16								
			516	38	30924	54						
9					51982							
10					98165	23						
11					600							
12												
13					2838	32						
14					3687							
					720133	54						

Фонд основний:					
а) стан з кінцем р. 1899					72000
б) вильосовано в р. 1900					56000
					16000
2					
остало невивланих з р. 1899 в р. 1900 вильосовано 280 листів виплачено в р. 1900	800				56000
					56800
					49000
					7800
3					
Фонд резервовий: стан 31/12 1900					311540
4					
Фонд на різниці курсу					703
5					
Резерва премії з відчисленням участі Тов. реаскураційного					171942
6					
Резерва шкід					2656
7					
Резерва спеціальна					6000
8					
Фонд емеритальний урядників і слуг					30924
9					
Сальдо рахунку а) Тов. реаскурац.					21207
10					
Розличні вірителі (сальда агентів)					1294
11					
Кавціі агентів					51982
12					
Непіднесені відсотки від листів уділових					1006
13					
Належитість закон. додатку для сторожей огневих в Буковині					82
14					
Надвизка:*)					
а) позісталість перенесена з р. 1899					56000
б) з обороту в рахунков. році					40995
					96995
					720133
					54

*) З надвизки 96995 кор. рішили Загальні Збори ужити:

- до фонду резервового, по мисли § 69 статута . . . . . 8.200 кор.
- на сплату фонду основн. „ арт. IV „ . . . . . 16.000 „
- „ оплату фонду основн. „ „ IV „ . . . . . 960 „
- „ звороти для членів „ § 46 „ (в висоті 8% під премії) . . . . . 61.735 „
- на винагороду 2 директорів, 2 заступників і 3 членів комісії ревизійної за р. 1900 (§ 105) . . . . . 5.900 „
- перенести на рахунок сфідуючого року . . . . . 4.200 „

Львів, 31. грудня 1900.

ДИРЕКЦІЯ: За бухгалтерію:
 Др. Дамян Савчак, Др. Стефан Федак, Др. Ярослав Кулачковский, А Кіак.
 КОМІСІЯ РЕВІЗІЙНА:
 Юліян Січинський, Еміліян Куницький, Григорій Щирба.

Важне для хліборобів!
САМОЧИННІ
 приряди до підливання
 в цілі
 знищення дикого ріпаку
 і дикої гірчиці, перевізні на більші площі,
 а переносні
 для менших
 ужитків.

косярки
 до трави, конюшини і збіж

Кінні до розстрісаня сіна. **Грабарки** кінні до сіна.

Найліпшою сіваркою
 рядовою в Ph. Mayfarth & Co.'s
 ново споряджена
„AGRICOLA“
 (система пересування коліс)
 до великих насін і різномірної величини висіву без зміни коліс; на ґрунта гірські і рівнинні, дуже легко ходячі, незмірно тривалі, дуже дешеві.

Уможливають дуже велику економність в праці, часі і грошах.
 Ручні праси до сіна і соломи, лускачі до кукурудзи, керати, молотильні, млинки до чищення збіж, триери, вальці, борони вирабляють і доставляють як спеціальність в порученнях, в найновітній вибірній за найліпшу узнаній конструкції

PH. MAYFARTH & Co.
 ц. н. упр. фабрика машин різн. особливша фабр. прас до вина і машин до овочів.
 у Відні, II. Taborstrasse Nr. 71.
 Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями.
 Богаті каталоги і численні письма з узнанем — даром
 Агенти і відпродавці пожадані.

Хто ще не читав
 ФРАНЦА МЕШКА:
Драма на селі
 ціна 70 сот.

і того самого автора: **НАГУЛА**
 ціна 30 сот.

оповідання з життя Словінців в перекладі І. Кузіва
 нехай як найскорше замовить сі дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецького 26, або в Ставропільській Книгарні ул. Руска у Львові.

Вейлякі
КУПОНИ
Вильосовані
цінні папери
 виплачує без потручєня
 провізії або коптів
Контора виміни
 ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.